

Dokument s plenarne sjednice

A9-0413/2023

6.12.2023

IZVJEŠĆE

o provedbi programa Erasmus+ za razdoblje 2021. – 2027.
(2023/2002(INI))

Odbor za kulturu i obrazovanje

Izvjestitelj: Milan Zver

SADRŽAJ

	Stranica
OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA ...	3
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	11
PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE	24
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	25
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	26

OBRAZLOŽENJE – SAŽETI PREGLED ČINJENICA I REZULTATA ISTRAŽIVANJA

1. Uvod

Ovim se izvješćem o provedbi želi ocijeniti provedba programa Erasmus+ za razdoblje 2012. 2027., uz utvrđivanje dobrih praksi i rješavanje svih izazova u programu.

Ovim međuevaluacijskim izvješćem ocijenit će se sveukupna učinkovitost i uspješnost programa, uključujući nove inicijative i provedbu mjera uključivanja i pojednostavljenja.

Izvjestitelj je prikupio informacije i sastavio ovo izvješće o provedbi nakon intenzivnih savjetovanja s velikim brojem dionika. Zaključci se prvenstveno temelje na sljedećim pisanim izvorima:

- rezultatima ankete koje su zemlje koje mogu sudjelovati u programu Erasmus+ za razdoblje 2021. 2027. uputile nacionalnim agencijama za Erasmus+;
- rezultatima ankete upućene većem broju dionika koji su uključeni u program Erasmus+ za razdoblje 2021. 2027.;

Osim toga, izvjestitelj se također služio studijama kojima se ocjenjuje rana provedba programa koje su naručili Resorni odjel za strukturnu i kohezijsku politiku i Služba Europskog parlamenta za istraživanja.

Osim navedenih anketa i studija, u lipnju i srpnju 2023. održani su sastanci izvjestitelja u sjeni s nacionalnim agencijama i dionicima iz paneuropskih organizacija kako bi se raspravilo o provedbi programa.

Izvjestitelj je bio u redovitom bilateralnom kontaktu s velikim brojem dionika iz svih sektora programa kako bi prikupio dodatne informacije. Sastao se isto tako s predstvincima Glavne uprave za obrazovanje i kulturu (DG EAC) pri Komisiji te Izvršne agencije za obrazovanje, audiovizualnu politiku i kulturu (EACEA).

Naposljetku, izvjestitelj je također razmotrio ključne dokumente Komisije, uključujući godišnje programe rada za provedbu programa Erasmus+.

Unatoč svim naporima za prikupljanje relevantnih informacija, poduzetima uz potporu uprave EP-a, izvjestitelj je svjestan da nije mogao provesti cijelovitu kvantitativnu i kvalitativnu ocjenu programa Erasmus+ nakon manje od tri godine provedbe programa. Tijekom preostalog programskog razdoblja potrebno je obraditi dodatne informacije kako bi se dobila potpuna slika. To će biti neophodno pri evaluaciji konačnog učinka programa Erasmus+ za razdoblje 2021. 2027.

Shodno tomu, ovim se izvješćem o provedbi stoga namjerava pružiti pregled provedbe programa tijekom prve dvije i pol godine njegova postojanja. U njemu se prikazuju prilike i glavni problemi te se iznose prijedlozi za poboljšanje za preostale četiri i pol godine trajanja programa. Zaključke i preporuke trebalo bi uključiti u evaluacijsko izvješće Europske komisije u sredini programskog razdoblja, koje bi trebalo biti dovršeno do kraja 2024. U

izvješću se navode i neke ideje za osmišljavanje budućeg programskog razdoblja.

2. Počeci i struktura programa

Izvorni program Erasmus pokrenut 1987. bio je međunarodni program razmjene studenata, a služio je kao potpora obrazovanju i ospozobljavanju. Prošao je nekoliko etapa, pri čemu se svaka faza temeljila na uspjesima i poukama prethodnih. Tijekom programskog razdoblja 2014.-2020. Erasmus je postao središnja sastavnica novog programa Erasmus+.

Program Erasmus+ obuhvaća različite sektore u području obrazovanja, ospozobljavanja, mlađih i sporta te promiče međunarodnu suradnju i mobilnost različitim ključnim mjerama i mehanizmima financiranja. Njime se podupiru i inicijative kao što su europska sveučilišta, centri strukovne izvrsnosti, DiscoverEU i inicijativa za uvođenje europske studentske iskaznice.

Mladima, uglavnom studentima, učenicima i naučnicima, pruža različite prilike za studiranje, ospozobljavanje i rad u inozemstvu. postoje i mogućnosti za odrasle osobe koje se školuju i nastavno osoblje.

Iako je Program Erasmus+ za razdoblje 2021.-2027. zadržao istu strukturu kao i prethodni program, ojačao je prioritete u četiri područja: i. uključivanje i raznolikost ii. digitalna transformacija iii. okoliš i borba protiv klimatskih promjena i iv. sudjelovanje u demokratskom životu, zajedničke vrijednosti i građanski angažman.

Općenito, struktura programa osmišljena je tako da se potiču suradnja, mobilnost, inovacije i reforme politika na svim razinama. Važan je za jačanje europske suradnje i promicanje međunarodnog razumijevanja kroz obrazovnu razmjenu i međukulturno učenje. Kao takav jedan je od vodećih programa EU-a te je vrlo prepoznatljiv i popularan među građanima Europe i šire.

3. Glavni zaključci i preporuke

3.1. Uvodne napomene

Cilj je programa Erasmus+ za razdoblje od 2021. do 2027. doprijeti do 12 milijuna sudionika. Kao ključni instrument od velike je važnosti za izgradnju europskog prostora obrazovanja i potporu provedbi europskog strateškog okvira za europsku suradnju u području obrazovanja i ospozobljavanja u smjeru europskog prostora obrazovanja i šire. Njegovi temeljni sektorski programi unapređuju suradnju u području politike za mlade u okviru strategije EU-a za mlade za razdoblje 2019.-2027. i razvijaju europsku dimenziju u sportu.

Početak trenutačnog programa pokazao se teškim, s kašnjenjima u odobravanju višegodišnjeg finansijskog okvira, a time i same Uredbe o programu Erasmus+. Nakon toga uslijedile su pandemija bolesti COVID-19 i općenito teška gospodarska situacija pogoršana ruskom agresijom na Ukrajinu, što je dovelo i do visokih stopa inflacije u cijeloj Europi. Sve to dovelo je do nezapamćenih izazova za aktivnosti u okviru programa Erasmus+. Opća percepcija institucija uključenih u provedbu programa Erasmus+ jest ne postoji fleksibilnosti koja se pokazala tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19, posebno u EACEA-i. Iako se cijene mjere Europske komisije i EACEA-e za prilagodbu ukrajinskoj krizi, mnoge su institucije izrazile jasno stajalište da se moglo učiniti više i da su nacionalni izvori

financiranja bili dostupniji od sredstava primljenih u okviru programa Erasmus+.

3.2. Razmjer i opseg programa

Interes za programom vrlo je velik i trenutačno je na istoj razini kao i prije pandemije bolesti COVID-19. Uz iznimku obrazovanja odraslih, potražnja za aktivnostima mobilnosti i suradnje mnogo je veća od dostupnih mogućnosti;

Tijekom pandemije bolesti COVID-19 bilo je teško provesti mjere mobilnosti, stoga je u prvoj godini, 2021., došlo do potrebnih prilagodbi smanjenjem sredstava za mobilnost (KA1) i povećanjem financiranja za partnerstva za suradnju i inovacije (KA2). Važno je naglasiti da Erasmus+ nije suspendiran ili prekinut tijekom pandemije;

aktivnosti fizičke mobilnosti odvijale su se do određene mjere čak i tijekom pandemije. Komisija i nacionalne agencije omogućile su veću fleksibilnost; učenici i nastavno osoblje također su bili voljni promijeniti svoje početne planove te su, unatoč odgodama, i dalje putovali. To je popraćeno proširenjem virtualnog i kombiniranog učenja (e-učenje/učenje na daljinu) i izgradnjom infrastrukture za digitalizirane mogućnosti učenja – za što bi bilo potrebno puno više vremena da nije bilo pandemije.

Mobilnost odraslih osoba koje se školiju kao nova prilika još nije dovoljno dobro oglašena te je stopa korištenja relativno niska. Međutim, brojke su se povećale s 2022. na 2023., a očekuje se da će potražnja 2024. odgovarati prilikama.

Aktivnosti sudjelovanja mladih privlače velik interes. Međutim, prepreke sudjelovanju i dalje su vrlo izražene, s obzirom na kompleksne administrativne procedure i procedure za prijavu za male organizacije koje se prijavljuju te nemogućnost neformalnih skupina mladih da se prijave.

Istodobno, rezultati savjetovanja za ovo izvješće pokazuju da je Erasmus+ doista postao vrlo popularan i nesumnjivo jedan od najuspješnijih europskih brendova.

3.3. Priznavanje i prenosivost bodova

Prema anketi Mreže studenata programa Erasmus, gotovo trećina ispitanika izjavila je da im nisu u potpunosti priznati bodovi, što je daleko od ciljeva utvrđenih u Povelji Erasmus za visoko obrazovanje. Izvjestitelj stoga traži od Komisije da radi na većem priznavanju bodova stečenih tijekom razdoblja mobilnosti, čime bi se studentima olakšao prijenos bodova među institucijama i osigurala akademска vrijednost njihovih iskustava. Osim toga, trebalo bi istražiti izvedivost „zajedničke europske diplome” i potrebu za njom.

3.4. Glavne značajke i struktura

Trenutačni program temelji se na istom pristupu kao i u prethodnom programu, a to je grupiranje aktivnosti u okviru ključnih aktivnosti (KA1 – Mobilnost pojedinaca u svrhu učenja, KA2 – Suradnja među organizacijama i institucijama, KA3 – Potpora razvoju politika i suradnji) i aktivnosti Jean Monnet. Pristup KA sada se primjenjuje i na sport, za razliku od prethodnog programa. Tri ključne aktivnosti programa Erasmus+ dobro su uspostavljene i

prihvaćaju ih različite zajednice u području obrazovanja, ospozobljavanja, mladih i sporta.

3.5. Prioriteti programa i utjecaj

Mobilnost pojedinaca i dalje je središnja sastavnica programa Erasmus+. Iako su mjere mobilnosti vrlo popularne i dobivaju pozitivne povratne informacije o većini aspekata, ima prostora za poboljšanje kad je riječ o jasnoći pravila financiranja i poboljšanju upravljanja programima, posebno pomoću digitalnih alata. Izmjene sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava trebale bi biti prioritet u drugoj fazi programa kako bi se osiguralo da svi sudionici dobiju bespovratna sredstva prije početka mobilnosti. Bespovratna sredstva iz programa Erasmus trenutačno ne pokrivaju u potpunosti dodatne troškove studiranja u inozemstvu. Financiranje obrazovanja iz višegodišnjeg finansijskog okvira trebalo bi povećati kako bi se postigao zadani cilj širokog pristupa visokokvalitetnoj mobilnosti i držao korak s povećanjem stvarnih troškova mobilnosti. Osim toga, inicijativa DiscoverEU postala je dobro uhodana i jednostavna aktivnost koju mladi traže.

Kad je riječ o informirajući šire javnosti u Europi, mobilnost u svrhu učenja najučinkovitija je aktivnost kad se uzme u obzir broj pojedinaca. To isto vrijedi i kad je riječ o vrijednosti za uloženi novac. Mala partnerstva dopiru do mnogih pojedinačnih sudionika. To postaje očito kada se promatraju izvješća o projektima i slušaju povratne informacije nositelja projekata.

Na prvi pogled, uspostava programa s nekoliko ključnih aktivnosti čini se jednostavnom i lako razumljivom. Međutim, sve se mjere sastoje od podmjera s mnogo različitih vrsta unutar svake od njih. Time se program čini relativno složenim i teško razumljivim ciljnim skupinama. To također otežava upravljanje programom.

Uključivanje i raznolikost:

Erasmus+ stavlja snažan naglasak na promicanje uključivanja, raznolikosti i jednakih mogućnosti za sve sudionike kako bi se prevladale sve prepreke povezane s njihovim podrijetlom, socioekonomskim statusom, sposobnostima ili drugim značajkama. U okviru projekata i aktivnosti potiče se na uklanjanje prepreka sudjelovanju i promicanje socijalne kohezije.

Najveća je prepreka za postizanje uključivanja nedovoljna razina dodijeljenih bespovratnih sredstava. Potrebno je dodatno razviti strategije kako bi se osiguralo da nedovoljno zastupljene skupine, uključujući osobe s invaliditetom i osobe iz marginaliziranih zajednica, imaju učinkovit pristup mogućnostima u okviru programa Erasmus+.

Europski parlament smatra da je uključivanje od ključne važnosti; posebno je usmjereno na potporu koja se pruža skupinama u nepovoljnem položaju kako bi se olakšalo njihovo sudjelovanje. Parlament traži konkretnе informacije o socioekonomskom položaju sudionika i finansijskom učinku invaliditeta. Ti podaci trenutačno nisu dostupni zbog nedostatka ispravnih informatičkih alata, a i zbog toga jer je još prerano za dovršetak projekata.

Zelena i digitalna tranzicija:

Erasmus+ snažno je i legitimno usmjeren na fizičku mobilnost, koju treba uravnotežiti s ublažavanjem klimatskih promjena. Jasno je da su poduzeti koraci za povećanje broja zelenih putovanja i da se primjenjuju više tarife za ekološki prihvatljivije načine putovanja.

Izvjestitelj pozdravlja napore uložene u ostvarivanje digitalne transformacije, posebno

jačanjem napora za poticanje „Erasmusa bez dokumenata” i „europske studentske iskaznice”. Posebno je važno povezati upravljanje programom i sudjelovanje pojedinaca s inicijativom za elektroničku identifikaciju. Međutim, provedba se ne odvija prema planu. Izvjestitelj traži od Komisije da poboljša digitalne procese, postupke i alate te da poboljša interoperabilnost među različitim dostupnim alatima.

Promicanje sudjelovanja mladih i demokratske vrijednosti:

Cilj je programa Erasmus+ osnažiti mlade da se aktivno uključe u svoje zajednice, sudjeluju u postupcima donošenja odluka i doprinesu izgradnji snažnog osjećaja demokratskih vrijednosti i aktivnog građanstva. Potiču se projekti za promicanje kritičkog razmišljanja, medijske pismenosti i sudjelovanja mladih u demokratskim procesima.

Istraživanja pokazuju da sudjelovanje u programu Erasmus+ poboljšava razumijevanje europskih vrijednosti i potporu njima. Prema studiji ESN-a nakon iskustva u okviru programa Erasmus+ većina se studenata smatra više globalnim građanima te se identificira s EU-om, pri čemu se njihovo identificiranje s vlastitom zemljom i regijama ne gubi. Građanski angažman i sudjelovanje u demokratskom životu jedan je od novih prioriteta programa jer će se u okviru KA2 posvetiti veća pozornost „zajedničkim vrijednostima, građanskom angažmanu i sudjelovanju”, ali napredak još uvijek nije vidljiv. Općenito, mjere u okviru programa Erasmus+ u području građanskog odgoja i obrazovanja imaju znatan sistemski učinak. Postavljanjem građanskog angažmana kao prioriteta u iskustvima mobilnosti u svrhu učenja u visokom obrazovanju pridonijelo bi se postizanju ciljeva utvrđenih u europskoj strategiji za sveučilišta. Također bi to bio sastavni dio horizontalnih prioriteta uključivanja i sudjelovanja u demokratskom životu programa. Programom Erasmus+ trebali bi se promicati i europski izbori 2024. i motivirati sudjelovanje.

3.6. Proračun

Procijenjeni ukupni raspoloživi proračun za razdoblje 2021.-2027. iznosi 26,51 milijardu EUR, od čega je 24,57 milijardi EUR u tekućim cijenama i „dodatak” u iznosu od 1,938 milijardi EUR u tekućim cijenama iz prihoda Komisije od novčanih kazni. Većina proračunskih sredstava (do 83 %) namijenjena je obrazovanju i osposobljavanju. U usporedbi s prethodnim programom proračun za Erasmus+ gotovo se udvostručio, što je nesumnjivo dobrodošao razvoj događaja, unatoč tome što nije postignuto utrostručenje koje je prvotno zatražio Europski parlament. Međutim, udvostručenje proračuna podudara se sa sve većom inflacijom.

Izvjestitelj predlaže da se godišnja proračunska sredstva ravnomjernije raspodjeljuju tijekom programske godine, posebno za dobro uhodane aktivnosti.

Može se također primjetiti da se tijekom tekućeg programskega razdoblja smanjio broj organizacija mladih koje primaju centralizirana bespovratna sredstva u okviru programa Erasmus+ kojima izravno upravlja EACEA.

Treba napomenuti da sportski sektor raspolaže vrlo ograničenim sredstvima, što ograničava prostor za mobilnost, razvoj inovacija i transnacionalnu suradnju. Potrebno je osigurati i sinergije s programom „EU za zdravlje” za razdoblje 2021.-2027.

Proračun dostupan za mjere u području obrazovanja i osposobljavanja odraslih (ALE) postaje sve nepredvidljiviji. Trenutačni ukupni iznos i udio koji on čini, 5,8 % ukupnog proračuna za

obrazovanje i osposobljavanje, nisu dovoljni da se do 2030. dostigne postotak od 60 % odraslih osoba koje se obrazuju i osposobljavaju. To je u kontekstu nedostatka strukturnih sredstava za obrazovanje i osposobljavanje odraslih na nacionalnoj i regionalnoj razini u Evropi, što dovodi do visokog stupnja ovisnosti o financiranju projekata EU-a.

3.7. Upravljanje programom

Kako bi se odgovorilo na prethodne kritike da je program pretjerano birokratski, programom Erasmus+ za razdoblje 2021. - 2027. uvodi se niz pojednostavnjena, kao što su prijedlozi u dvije faze, paušalni iznosi i mala partnerstva, koje su dionici pozdravili. Uloženi su znatni napori kako bi se pojasnili ciljevi poziva i izvještavanje o tim pozivima.

Međutim, sa stajališta korisnika i nacionalnih agencija postoji niz nedostataka. Na primjer složeni postupak registracije, obrasci za podnošenje zahtjeva i drugi postupci za koje je potrebno mnogo pojedinosti, a koje manji subjekti i pojedinci teško mogu ostvariti bez posebne potpore.

Nadalje, nedostatak potpore ili smjernica sa središnje razine nacionalnim agencijama otežava postupke evaluacije i izvješćivanja te dovodi do nedosljednosti među nacionalnim agencijama. Osim toga, informatički alati predstavljaju problem.

Zahtjev za „kontinuirano izvješćivanje“ vrlo je zahtjevan za korisnike i oduzima dragocjeno vrijeme od provedbe projekta. Taj bi zahtjev trebalo preispitati u preostalom programskom razdoblju i budućem programu.

Izvjestitelj stoga snažno preporučuje ublažavanje administrativnih zahtjeva na svim razinama i u svim fazama, uključujući fazu prijave. Jasno je da trenutačna situacija sprječava male korisnike da se prijave za ključnu aktivnost 1 (KA), npr. razmjene mladih, kao i mala partnerstva u okviru ključne aktivnosti 2., koje su posebno namijenjene manjim organizacijama.

Informaticka pitanja:

Unatoč središnjoj važnosti prioriteta digitalizacije u programu, spor napredak digitalnih alata predviđen za potporu provedbi programa ne ispunjava sva očekivanja, što negativno utječe na sudjelovanje i provedbu programa. Također otežava potrebno prikupljanje i praćenje podataka te u konačnici predstavlja visok reputacijski rizik za cjelokupni imidž programa.

Izvjestitelj snažno potiče Komisiju da osigura da postojeći digitalni alati i sustavi koji se upotrebljavaju za upravljanje programom i njegovu provedbu budu prilagođeni korisnicima. Oni bi trebali funkcionirati pravilno i u potpunosti. Poziva Komisiju da se bez odgode pozabavi ozbiljnim trajnim problemima povezanima s informatičkim alatima programa Erasmus+ i da ih testira u dovoljno velikim razmjerima prije njihove daljnje provedbe. Također napominje da postoje slični problemi s informatičkim alatima u drugim programima koje finansira EU, uključujući Europske snage solidarnosti i Kreativnu Europu.

3.8. Suradnja i sinergije

EU aktivno radi na jačanju suradnje i stvaranju sinergija između programa Erasmus+ i drugih inicijativa, programa i instrumenata financiranja EU-a. Cilj je tih npora maksimalno povećati

učinak i djelotvornost ulaganja EU-a u obrazovanje, ospozobljavanje, mlade, istraživanje, inovacije i regionalni razvoj. Međutim, postoji znatan prostor za poboljšanje te je potrebno olakšati interoperabilnost programa i na nacionalnoj i na središnjoj razini (EK). Također je potrebno poboljšati povezanost centraliziranih i decentraliziranih mjera u okviru programa.

3.9. Suradnja Europske komisije, izvršne agencije (EACEA) i nacionalnih agencija

EACEA je odgovorna za većinu centraliziranog upravljanja. Za provedbu projekata (npr. saveza europskih sveučilišta) potrebna je dobra komunikacija i koordinacija između EACEA-e i nacionalnih agencija. Međutim, to sada nije slučaj. EACEA i nacionalne agencije potpisale su 2023. memorandum o razumijevanju, ali to tek treba dovesti do određenog poboljšanja. Boljom koordinacijom među nacionalnim agencijama, koju potiče i prati Europska komisija, poboljšala bi se dosljednost u tumačenju pravila među nacionalnim agencijama te standardizacija i kvaliteta evaluacija. Europska komisija trebala bi osigurati da nacionalne agencije i njihovi ocjenjivači jasno razumiju razlike između bespovratnih sredstava za projekte i bespovratnih sredstava za poslovanje. Očito je da cilj izgradnje kapaciteta bespovratnih sredstava za poslovanje koji ih razlikuje od bespovratnih sredstava za projekte nije dobro shvaćen.

3.10. Inicijativa Europska sveučilišta

Zahvaljujući središnjoj ulozi inicijative Europska sveučilišta na nacionalnoj razini i razini institucija veća se pozornost pridaje uklanjanju preostalih prepreka međunarodnoj suradnji u području visokog obrazovanja te se više razgovora tome. Neke države članice već su donijele dugoočekivane zakonodavne promjene koje će biti korisne ne samo savezima koji sudjeluju u inicijativi, već i drugim oblicima suradnje te visokim učilištima izvan postojećih saveza. Međutim, trebalo bi izbjegavati ubrzani postupak za financiranje postojećih saveza kako bi se osigurao pošten i pravedan sustav za sve.

Daljnji razvoj europskih sveučilišta trebao bi se temeljiti na predstojećoj zasebnoj evaluaciji inicijative i na pouzdanom okviru za praćenje kako bi se nadogradilo na ono što je dobro funkcionalo i analiziralo ono što nije dobro funkcionalo. Bit će potrebno ponovno razmotriti i ponovno kalibrirati opće ciljeve koji su sve brojniji.

Europska sveučilišta trebalo bi dodatno podupirati i razvijati u okviru programa Erasmus+. Međutim, to ne bi trebalo biti nauštrb drugih oblika suradnje koji su jednako važni za potporu ciljanim inovacijama i razvoju praktičnih rješenja te kojima se podupire šire sudjelovanje visokih učilišta u programu Erasmus+.

4. Zaključak

Prednosti programa Erasmus+ za razdoblje 2021.-2027. uključuju njegov sveobuhvatni položaj kao programa koji je izdržao test vremena (više od 35 godina ako računamo Erasmus) i koji je sada postao globalno priznat trend. U skladu s tim, izvjestitelj ustraje u tome da vizualno brendiranje programa Erasmus+ mora i dalje biti jasno povezano s EU-om.

Prednosti programa Erasmus+ znatno nadilaze formalno obrazovanje. Općenito, sudjelovanje u programu donosi brojne koristi, od osobnog rasta i kulturnog obogaćivanja do veće

zapošljivosti, potpunijeg obrazovanja te povezanje i uključivije Europe. Program omogućuje sudionicima da se povežu i sklope trajna prijateljstva s vršnjacima izvan svojeg neposrednog kruga.

Jasno je da veliki potencijal programa Erasmus+ zahtijeva dostatna finansijska sredstva u budućnosti kako bi se nastavio njegov dalekosežan utjecaj na pojedince i društva u cijeloj Europi i šire.

Rezultati evaluacije Parlamenta upućuju na to da je za budući uspjeh programa ključno da se zbog tehničkih problema ne dovode u pitanje njegova učinkovitost i da je hitno potrebno daljnje pojednostavljenje programa.

Predstojeća evaluacija VFO-a u sredini programskog razdoblja trebala bi biti dovršena do kraja 2024. i očekuje se da će dati dodatan uvid u postignuća i nedostatke trenutačnog programa.

Erasmus+ prije svega mora biti program koji je blizak građanima i svima dostupan.

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o provedbi programa Erasmus+ za razdoblje 2021. - 2027. (2023/2002(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članke 165. i 166. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/817 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Erasmus+: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013¹,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2020. o učinkovitim mjerama za ekologizaciju programa Erasmus+ i Kreativna Europa te Europskih snaga solidarnosti²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenog 2021. o europskom prostoru obrazovanja: zajednički holistički pristup³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenoga 2021. o politici EU-a u pogledu sporta: ocjena i mogući putevi naprijed”⁴,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o uspostavi europskog prostora obrazovanja do 2025. mikrokvalifikacije, individualni računi za učenje i učenje za održiv okoliš⁵,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. lipnja 2022. o mjerama uključivanja u okviru programa Erasmus+ 2014. 2020.⁶,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Programi financiranja EU-a za razdoblje 2021. – 2027. u području kulture, medija, obrazovanja, mladih i sporta: prve pouke, izazovi i buduće perspektive – Erasmus+”, koju je 11. rujna 2023. objavila Glavna uprava za unutarnju politiku Unije⁷,
- uzimajući u obzir studiju naslovljenu „Početna provedba četiriju programa EU-a za razdoblje 2021. – 2027.: Erasmus+, Kreativna Europa, Europske snage solidarnosti i Građani, jednakost, prava i vrijednosti (3. potprogram)”, koju je 20. srpnja 2023. objavila Glavna uprava za unutarnju politiku Unije⁸,

---

¹ SL L 189, 28.5.2021., str. 1.

² SL C 385, 22.9.2021., str. 2.

³ SL C 205, 20.5.2022., str. 17.

⁴ SL C 224, 8.6.2022., str. 2.

⁵ SL C 479, 16.12.2022., str. 65.

⁶ SL C 32, 27.1.2023., str. 58.

⁷ Studija – „Programi financiranja EU-a za razdoblje 2021. – 2027. u području kulture, medija, obrazovanja, mladih i sporta: prve pouke, izazovi i buduće perspektive: Erasmus+”, Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku – Resorni odjel B – struktura i kohezijska politiku, 11. rujna 2023.

⁸ Studija – „Početna provedba četiriju programa EU-a za razdoblje 2021. – 2027.: Erasmus+, Kreativna Europa, Europske snage solidarnosti i Građani, jednakost, prava i vrijednosti (3. potprogram)”, Europski parlament, Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja, 20. srpnja 2023.

- uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika, kao i članak 1. stavak 1. točku (e) te Prilog III. Odluci Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku odobrenja izrade izvješća o vlastitoj inicijativi,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za kulturu i obrazovanje,
- A. budući da je Erasmus+ („program”) vodeći program EU-a kojim se podupiru obrazovanje, osposobljavanje, mlađi i sport u Europi i izvan nje;
- B. budući da je Erasmus+ ključan za poticanje europskog osjećaja pripadnosti i razumijevanja među različitim kulturama, čime se jača europski identitet koji postoji uz nacionalne identitete;
- C. budući da se ukupni proračun programa za razdoblje 2021.-2027. procjenjuje na 26,2 milijarde EUR te da se stavlja snažan naglasak na uključivanje, zelenu i digitalnu tranziciju te promicanje sudjelovanja mlađih u demokratskom životu;
- D. budući da je inicijativa Europska sveučilišta mnogo uspješnija i dalekosežnija nego što je to prvotno predviđeno; budući da je cilj do sredine 2024. imati 60 saveza europskih sveučilišta koji bi obuhvaćali više od 500 visokih učilišta;
- E. budući da potražnja za programom uvelike premašuje dostupna financijska sredstva, što negativno utječe na sudjelovanje i broj projekata koji se mogu financirati;
- F. budući da program doprinosi smanjenju nejednakosti i poboljšanju socijalne kohezije i rodne ravnopravnosti na europskoj razini i razini država članica tako što se sve više usredotočuje na mobilnost u svrhu učenja koja je dostupna svima, posebno osobama s manje mogućnosti i malim organizacijama;
- G. budući da službenici za uključivanje imaju ključnu ulogu u promicanju raznolikosti i uključenosti u programu Erasmus+;
- H. budući da je sudjelovanje pojedinaca s manje mogućnosti, odraslih učenika, mlađih, državljana trećih zemalja te malih partnerstava i organizacija i dalje otežano zbog strogih administrativnih zahtjeva;
- I. budući da se ciljevi programa ostvaruju u okviru triju ključnih aktivnosti: „mobilnost pojedinaca u učenju” (KA1), „suradnja među organizacijama i institucijama” (KA2) i „potpora razvoju politika i suradnji” (KA3);
- J. budući da sve veći troškovi života, visoke stope inflacije i drugi izazovi stvaraju dodatni pritisak na proračun programa;
- K. budući da se studenti s manjim financijskim mogućnostima suočavaju s većim preprekama u ostvarivanju mobilnosti studenata u okviru programa Erasmus+; budući da povećanje cijena najma stambenih nekretnina i nedostatak studentskog smještaja studentima otežavaju pronalaženje cjenovno pristupačnog smještaja, a problem se posljednjih godina pogoršao;
- L. budući da nesigurnosti ili kašnjenja u vremenskom rasporedu ugovaranja i plaćanja korisnicima povećavaju njihovo administrativno opterećenje i otežavaju financijsko

planiranje, što je posebno štetno za male organizacije i pridošlice, čime se ugrožavaju ambicije u pogledu uključenosti i raznolikosti;

- M. budući da je program pokretačka snaga europskog prostora obrazovanja i da bi trebao nastaviti odgovarati na buduće trendove u obrazovanju kako bi se držao korak s društvenim i tehnološkim promjenama;
- N. budući da profesionalni razvoj osoba koje rade s mladima pozitivno utječe na kvalitetu projekata u okviru programa Erasmus+, a razlike u statusu osoba koje rade s mladima u različitim državama članicama koče razvoj projekata u sektoru mladih u okviru programa;

Trenutačno stanje i uspjesi

- 1. ističe da se program fokusira na sve više mjera, uključujući cjeloživotno učenje, bolju uključenost osoba s manje mogućnosti⁹ i uklanjanje prepreka mobilnosti u svrhu učenja, posebno nedostatak automatskog priznavanja kvalifikacija i finansijske prepreke;
- 2. priznaje da postojeća struktura dobro funkcionira i uspješno objedinjuje ranije odvojene programe, čime se osigurava dobar ekosustav financiranja;
- 3. prepoznaje važnost dovoljno različitih mjera umjesto univerzalnog pristupa;
- 4. cijeni „zajednicu učenja“ koju je program Erasmus+ uspio stvoriti, a koju čine sudionici, korisnici, dionici, nacionalne agencije i institucije EU-a;
- 5. pozdravlja potpisivanje memoranduma o razumijevanju između Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu i nacionalnih agencija; ističe važnost poboljšanja i održavanja konstruktivne i suradničke komunikacije između tih dviju strana;
- 6. očekuje da će memorandum o razumijevanju između Europske izvršne agencije za obrazovanje i kulturu i nacionalnih agencija dovesti do konkretnih poboljšanja, razmjene dobrih praksi i pojašnjenja uloga i odgovornosti kako bi se postigla dosljednost, usklađenost i učinkovita komunikacija nacionalnih agencija;
- 7. ističe da su se mobilnost u svrhu učenja i mala partnerstva pokazali vrlo učinkovitim aktivnostima za dopiranje do šire javnosti u cijeloj Europi, pružajući izvrsnu vrijednost za uloženi novac s obzirom na broj pojedinačnih sudionika;
- 8. uviđa da su mobilnost u svrhu učenja i osposobljavanje osoblja snažan multiplikator za mobilnost među učenicima;
- 9. svjestan je da su horizontalne prioritete programa vrlo dobro prihvatili različiti sektori i dionici;
- 10. pozdravlja ambiciju da se ostvari digitalna transformacija programa i prilike za digitalno učenje;
- 11. naglašava da se ti formati mogu koristiti kao vrijedna dopuna fizičkoj mobilnosti u posebnim situacijama, ali ne pružaju istu kvalitetu doživljaja i koristi te nisu zamjena za

---

⁹ Za definiciju osoba s manje mogućnosti vidjeti članak 2. stavak 25. Uredbe (EU) 2021/817.

konstruktivnu interakciju na terenu;

12. cijeni korake koji se poduzimaju za povećanje broja zelenih putovanja i veće stope financiranja za ekološki prihvatljivije načine putovanja; potiče da se ulažu još veći napori za postizanje tog cilja, iako to ne bi trebalo postati prepreka za pristup programu u područjima u kojima zelene opcije još nisu dostupne;
13. uviđa da su nove vodeće inicijative pokazale svoju dodanu vrijednost;
14. prima na znanje da su visoka sveučilišta objeručke prihvatile inicijativu Europska sveučilišta i njezinu središnju ulogu u olakšavanju napora za uklanjanje prepreka međunarodnoj suradnji u području visokog obrazovanja; ističe da su projekti mobilnosti, izrada zajedničkih kurikuluma i suradnja u području istraživanja među sveučilištima u Europi ključni za rješavanje potreba u strateškim područjima; naglašava važnost inicijative za europsku strategiju za sveučilišta;
15. pozdravlja korake poduzete prema oznaci zajedničke europske diplome i zajedničkim europskim diplomama;
16. pozdravlja nove mogućnosti koje pružaju akademije za nastavnike;
17. pozdravlja novoosnovane centre strukovne izvrsnosti i napominje da njihovo uspješno uvođenje ima ključnu ulogu u modernizaciji strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u Europi;
18. napominje da je inicijativa DiscoverEU, koju je pokrenuo Parlament, dobro prihvaćea, popularna i lako dostupna neformalna aktivnost učenja koja približava mlade EU-u, uključujući one s manje mogućnosti, čime se potiče njihovo buduće sudjelovanje u drugim projektima EU-a;
19. ističe da su se centralizirane mjere u sportu kojima upravlja Europska izvršna agencija za obrazovanje i kulturu (EACEA) pokazale korisnima za promicanje europske dimenzije u sportu; uviđa da se uvođenjem mobilnosti 2023. kao decentralizirane mjere potiče razmjena sportskog osoblja i trenera;
20. podsjeća da je apsorpcija proračuna za razdoblje 2021.-2022. iznosila gotovo 100 % unatoč kašnjenju početka provedbe programa;
21. prima na znanje potrebne prilagodbe zbog pandemije, uz privremeno smanjenje sredstava za mobilnost u svrhu učenja i povećanje sredstava za suradnju i partnerstva za inovacije;
22. cijeni brzu reakciju i veću fleksibilnost programa za potporu ukrajinskim studentima, nastavnicima, obrazovnim djelatnicima i obrazovnim institucijama;
23. napominje da su se neki postupci podnošenja zahtjeva poboljšali tako što su postali jednostavniji i učinkovitiji;
24. ističe vrlo niske stope pogreške u usporedbi s drugim programima financiranja EU-a, posebno s obzirom na složenost programa;
25. ističe da se sve zainteresirane zemlje koje ispunjavaju uvjete programa, uključujući

Švicarsku i Ujedinjenu Kraljevinu, mogu pridružiti programu i tako doprinijeti europskoj mobilnosti u svrhu učenja; podržava sudjelovanje organizacija civilnog društva iz pridruženih zemalja;

Izazovi i problemi

26. ističe da među ostalim nedovoljna bespovratna sredstva za pokrivanje troškova mobilnosti u svrhu učenja i kašnjenja u plaćanjima u najvećoj mjeri odvraćaju sudionike u projektima mobilnosti;
27. žali zbog toga što mnogi mladi s manje mogućnosti nisu u mogućnosti provoditi dulja razdoblja u inozemstvu zbog finansijskih ili drugih prepreka;
28. prima na znanje da je postupak izrade nacionalnih planova nacionalnih agencija za uključivanje i raznolikost bio težak;
29. žali zbog činjenice da komplikirani administrativni procesi u svim fazama znatno ometaju sudjelovanje novoprdošlih i malih organizacija, naročito u školskom i sportskom sektoru, sektoru mlađih, sektoru strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, kao i u obrazovanju odraslih osoba;
30. žali što je podnošenje zahtjeva za financiranje programa Erasmus+ dugotrajan postupak i što se podnositelji zahtjeva često ne mogu prijaviti bez vanjske pomoći, čime se obeshrabruje sudjelovanje malih organizacija mlađih, a istodobno se ide na ruku organizacijama za pisanje projekata i konzultantskim poduzećima;
31. zabrinut je zbog činjenice da je gotovo trećina ispitanika izjavila da im nisu u potpunosti priznati bodovi te poziva na poduzimanje mjera radi usklađivanja s ciljevima utvrđenima u Povelji Erasmus za visoko obrazovanje; naglašava da to otežava stvaranje istinskog europskog prostora obrazovanja i predstavlja znatnu prepreku učenicima koji ovise o pravodobnom završetku školovanja;
32. žali zbog nedostatka poticanja partnerstava između škola i neprofitnih organizacija koje posjeduju znanje koje nastavnicima može pomoći da pristupe kvalitetnoj mobilnosti u svrhu učenja;
33. smatra da se kasni s priznavanjem strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kao puta koji ima jednaku vrijednost kao i akademski studiji; međutim, zabrinut je zbog preostalih prepreka neometanoj mobilnosti u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, kao što su fragmentirane politike na nacionalnoj razini i razini Unije;
34. žali zbog nedovoljnog financiranja centara strukovne izvrsnosti s obzirom na potražnju za njima;
35. razočaran je zbog slabog sudjelovanja u aktivnostima obrazovanja i osposobljavanja odraslih, s obzirom na njihovu važnost;
36. pozdravlja primjenu pristupa paušalnog iznosa u projektima suradnje jer ga mnogi korisnici priznaju kao učinkovitu mjeru pojednostavljenja; napominje, međutim, da zahtjev za „kontinuirano izvješćivanje” može biti opterećenje, posebno za manje organizacije;

37. žali zbog činjenice da je 2022. broj korisnika centraliziranih bespovratnih sredstava za poslovanje mladih drastično smanjen, što je ozbiljno utjecalo na sektor civilnog društva mladih koji je već bio oslabljen uslijed bolesti COVID-19;
38. također žali zbog znatno manjeg broja uspješnih prijava organizacija mladih i volonterskih organizacija za centralizirana bespovratna sredstva, posebno u okviru projekta Europski mladi zajedno i okviru Ključnog djelovanja 2., Partnerska suradnja u području mladih, te zbog naknadnog smanjenja proračuna tih organizacija 2023.;
39. napominje da sektor sporta u okviru programa Erasmus+ ima vrlo ograničena sredstva u nekim područjima, posebno za organizaciju događanja, čime se ograničava njegov opseg;
40. duboko žali zbog sporog i nepotpunog razvoja informatičke infrastrukture i nepravilnog funkcioniranja informatičkih alata kao što su moduli za korisnike i upravljanje projektima i stranice mrežne jezične potpore, čime se povećava radno opterećenje svih uključenih u provedbu programa, novi sudionici odvraćaju od sudjelovanja i potkopava ambicija programa da se proširi sudjelovanje; napominje da to ometa optimalnu provedbu, može dovesti do manjkave i nepotpune dokumentacije i praćenja programa te ugrožava razvoj utemjelen na dokazima u budućnosti; nadalje napominje da postoje slični problemi s informatičkim alatima u drugim programima koje financira EU, uključujući Europske snage solidarnosti;
41. žali zbog činjenice da informatički problemi također ozbiljno utječu na dostupnost podataka, što je ključno za tekuću reviziju u sredini razdoblja, zbog čega je potrebna mnogo zahtjevnija metodologija evaluacije čime se pogoršava administrativno opterećenje;
42. ističe potrebu da se ozbiljno shvati učinak umjetne inteligencije koja je već olakšala počinjenje prijevara, ali bi također mogla smanjiti radno opterećenje nacionalnih agencija i poboljšati prikupljanje podataka;
43. ističe postojeće nedosljednosti koje se tiču očekivanja u pogledu izvješćivanja, rezultata evaluacije i opće razmjene informacija među različitim nacionalnim agencijama, čime se stvaraju različiti provedbeni standardi za korisnike i utječe na pravednost u funkcioniranju programa;
44. zabrinut je zbog nedostatka stručnjaka i volontera za provedbu programa te zahtijeva pojašnjenje o tome utječe li to na apsorpciju sredstava;

Poboljšanje postojećeg i osmišljavanje budućeg programa Erasmus+

45. poziva Komisiju, države članice, nacionalna tijela i nacionalne agencije da osiguraju da se program Erasmus+ približi građanima i da ostane „program građana” odozdo prema gore koji nudi kvalitetne mogućnosti obrazovanja i mobilnosti za mlade i za učenike svih dobnih skupina;
46. naglašava da je opća svrha programa Erasmus+ široka i da nadilazi potrebe tržišta rada;
47. traži da se program pojednostavi na svim razinama, među ostalim na način da se procijeni mogu li se postojeće (pod)mjere spojiti te da se taj vodeći program EU-a ne

preopterećuje novim zadaćama i inicijativama kojima se razvodnjava njegova temeljna svrha;

48. poziva Komisiju da ukloni sve prepreke, uključujući finansijske, jezične i administrativne prepreke, poput onih uvedenih novim alatima IKT-a kako bi se postigao istinski uključiv program kojim se prihvata raznolikost, a da se pritom ne smanji broj bespovratnih sredstava dostupnih korisnicima;
49. ustraje u tome da bi digitalne alate trebalo optimizirati najkasnije do 2025. kako bi se stvorilo pristupačno, pouzdano, brzo i učinkovito okruženje prilagođeno korisnicima u kojem se poštuje zaštita podataka;
50. naglašava da su problemi s informatičkom infrastrukturom poput onih uočenih tijekom trenutnog programskog razdoblja neprihvatljivi; poziva Komisiju da stabilizira postojeće informatičke alate i ne mijenja ih sa svakim novim programskim razdobljem, te očekuje da će informatička infrastruktura sljedeće generacije programa Erasmus+ biti u potpunosti operativna od prvog dana, naročito u pogledu funkciranja modula za korisnike;
51. poziva na provođenje temeljnih ispitivanja i savjetovanja s nacionalnim agencijama i krajnjim korisnicima prije uvođenja dodatnih značajki ili novih informatičkih alata te na osiguravanje usklađenosti s Direktivom EU-a o pristupačnosti interneta;
52. poziva Komisiju da ispravi ograničenu transparentnost i upotrebljivost odjeljka s rezultatima „Projekti koji se financiraju u okviru ove teme” na portalu za financiranje i natječaje kako bi dionici mogli preuzeti podatke za analizu značajki uspješnih i odbijenih projekata u pogledu organizacije, iznosa proračuna, zemlje u kojoj se vodi projekt ili vrste projekta;
53. traži od Komisije da razmotri naplatu digitalnih alata i internetskih aktivnosti kako bi se zasebno poduprlo učenje, posebno kada se oni upotrebljavaju za pripremu za aktivnost, kako bi se izbjegli prekomjerno visoki predujmovi;
54. ustraje u tome da pojednostavljenje postupaka i zahtjeva za podnošenje zahtjeva te poboljšanje smjernica, posebno za pojedince, moraju ostati visoko na ljestvici prioriteta jer su to prepreke programu; ističe da nedostaci često najviše utječu na mlade, koji prvi put sudjeluju u programu;
55. zahtijeva razmjerne postupke registracije, prijave i izvješćivanja u pogledu duljine dokumenata i smanjenja administrativnih i birokratskih zahtjeva, posebno za bespovratna sredstva nižih iznosa;
56. ističe da obrasci prijedloga moraju biti popraćeni jasnim pravilima i smjernicama na razumljivom jeziku; poziva nacionalne agencije da dodatno poboljšaju povratne informacije podnositeljima zahtjeva;
57. poziva Komisiju da osigura kontinuirano osposobljavanje službenika za projekte iz EACEA-e i osoblja nacionalnih agencija te da jasno komunicira o tumačenju inicijativa programa Erasmus+;
58. podsjeća da je rano, transparentno i pouzdano priopćavanje rokova i koraka temelj za

pravedan i jednak pristup programu;

59. poziva nacionalne agencije da organiziraju informativne sastanke o zahtjevima za izvješćivanje na početku projekata; predlaže sveobuhvatnu reviziju izvješćivanja i računovodstva kako se iste informacije ne bi tražile više puta;
60. poziva nacionalne agencije da ovlaste svoje službenike da provedu planove za uključivanje i raznolikost;
61. poziva Komisiju da ojača svoj rad s dionicima na europskim „ciljevima uključivanja” za program i da stavi na raspolaganje podatke o projektima koji uključuju sudionike s manje mogućnosti;
62. poziva na bolju ravnotežu između kvantitativnih (broj korisnika i podržanih projekata) i kvalitativnih ciljeva u okviru programa te naglašava da poboljšanje kvalitete obrazovanja mora i dalje biti u središtu programa Erasmus+;
63. potiče Komisiju da pojača napore u pogledu digitalne transformacije programa, posebno u pogledu postizanja „Erasmusa bez papira” za sve sektore obrazovanja i osposobljavanja; poziva Komisiju da nakon početnog planiranja uspostavi „europsku studentsku iskaznicu” te da pomogne visokim učilištima da do 2025. usvoje nominacije i transkripcija za digitalnu mobilnost u svrhu učenja;
64. traži da se povećaju predujmove za korisnike s manje mogućnosti i da korisnicima osiguraju pravodobne isplate;
65. traži češću i redovitu reviziju i prilagodbu indeksa stope inflacije za bespovratna sredstva i jedinične troškove kako bi ih se uskladilo s troškovima života, inflacijom i potrebama korisnika;
66. poziva Komisiju i države članice da pomognu u rješavanju problema smještaja studenata u okviru programa Erasmus+;
67. poziva Komisiju da zajedno s njima ocijeni spremnost saveza na autonomiju prije kraja razdoblja financiranja kako bi se utvrdilo je li im potreban neki oblik ciljane potpore za postizanje autonomije u razumnom roku, kao i za stabilizaciju i produbljivanje saveza budućim financiranjem povezanim s projektima;
68. poziva Komisiju da sa suzakonodavcima što je prije moguće raspravi o održivom nastavku rada saveza europskih sveučilišta kao vodeće inicijative; naglašava da takva vizija usmjerena na budućnost mora dovesti do toga da ti savezi postanu predvodnici europskog visokog obrazovanja; podsjeća da bi europski savezi sveučilišta trebali služiti kao modeli i da bi Komisija i države članice trebale stvoriti okvirne uvjete koji su u potpunosti povezani s Europskim prostorom visokog obrazovanja i europskim prostorom obrazovanja, kao i pravni status saveza europskih sveučilišta;
69. poziva Komisiju da se koristi alatima programa kako bi se potaknula prilagodba kojom bi se otvorili sektori u kojima su žene nedovoljno zastupljene, kao što su IT, znanost, tehnologija, inženjerstvo, umjetnost i matematika, poduzetništvo i strukovno obrazovanje i osposobljavanje, te da potom olakša integraciju žena u te segmente tržišta rada; predlaže da Komisija potiče rodnu ravnotežu u programu;

70. naglašava da se poboljšanjem zajedničkog stvaranja programom Erasmus+ može poduprijeti obrazovanje kako bi se odgovorilo na nove društvene potrebe pomoći metodologija kojima se potiče razvoj prilagođenog skupa znanja, vještina, stavova i vrijednosti te posebno skreće pozornost na doprinos programa prijelazu na digitalno obrazovanje;
71. poziva na širu primjenu i jasnija pravila za virtualno i kombinirano učenje te na izgradnju infrastrukture za digitalizirano učenje i učenje na daljinu, njihovo proširenje na druge obrazovne sektore kako bi se olakšale jednostavnije i fleksibilnije tranzicije te uključenost;
72. predlaže razvoj sinergija između programa Erasmus+ i drugih programa višegodišnjeg finansijskog okvira (VFO) kako bi se financirala poboljšanja u pristupu obrazovnim alatima za područja i zajednice u kojima su povezivost ili pristup tehnologijama niski, slično onome što se ispituje u pripremnom djelovanju;
73. traži da se eTwinning i European School gateway u potpunosti i neometano integriraju u program Erasmus+ i da se bolje promiču među nastavnicima i školskim osobljem;
74. traži od Komisije i država članica da promiču europsku dimenziju u profesionalnom razvoju nastavnika i da potiču mobilnost među njima; traži da se donešu odredbe kojima bi se našla zamjena za nastavnike ili kako bi im se nadoknadilo vrijeme koje su proveli na projektima u okviru programa Erasmus+;
75. predlaže da aktivnost „Jean Monnet za škole“ postane decentralizirana tako da njome upravljujaju nacionalne agencije kako bi se olakšao pristup školama;
76. ističe da je potrebno dodijeliti više sredstava za mogućnosti koje se nude osnovnim školama i učenicima s obzirom na vrlo visoku potražnju u većini zemalja sudionica programa;
77. poziva Komisiju da riješi probleme uzrokovane kvantitativnim ograničenjem koje podrazumijeva davanje akreditacija instituciji, s obzirom na ambiciju programa da bude uključiv, posebno u pogledu škola, s obzirom na njihov broj u cijelom EU-u;
78. poziva Komisiju da ispita na koji se način mogu uspostaviti i promicati sinergije između programa Erasmus+, drugih programa VFO-a i Strategije EU-a za suzbijanje antisemitizma i njegovanje židovskog načina života (2021. – 2030.) kako bi srednje škole imale bolji pristup mreži memorijalnih centara Holokausta i kako bi njihovi učenici imali priliku posjetiti barem jednu od tih lokacija u Europi tijekom svojeg školovanja;
79. traži od Komisije da objavi poziv na podnošenje projekata kako bi se učenicima srednjih škola omogućilo da posjete lokaciju povezanu sa zlodjelama totalitarnih režima u Europi;
80. traži od Komisije da objavi pozive na podnošenje prijedloga u okviru programa Erasmus+ kako bi se školama pružila potpora u borbi protiv svih oblika vršnjačkog nasilja i diskriminacije te kako bi se poboljšalo psihološko savjetovanje u školama;
81. poziva Komisiju da potiče ulogu programa Erasmus+ u povećanju osjećaja pripadnosti,

građanskog angažmana i boljeg razumijevanja Unije i potpore europskim vrijednostima te da ga pretvori u program kojim će se istinski promicati europska demokracija;

82. traži od Komisije da uvede komponentu građanskog odgoja EU-a s nastavnim i izvannastavnim aktivnostima povezanimi s mobilnošću u svrhu učenja, koje su certificirane mikrokvalifikacijama, te da razvije aktivno građanstvo i prihvati nediskriminaciju;
83. pozdravlja komponentu učenja te mjere i traži od Komisije da procijeni njezine ishode u cilju jačanja obrazovne dimenzije uspostavom snažnijih sinergija između mobilnosti u svrhu učenja i inicijative DiscoverEU;
84. poziva na razvoj inicijative DiscoverEU kako bi se promicalo uključivije djelovanje;
85. predlaže da se razmotre kvote karata za grupna putovanja jer prestrogo ustrajanje na tome da svi vršnjaci u skupini moraju imati točno 18 godina kako bi se kvalificirali za skupinu DiscoverEU može biti kontraproduktivno;
86. traži od Komisije da procijeni mogućnosti za integriraniji pristup aktivnostima mladih u svim programima EU-a, na temelju iskustva Europske godine mladih 2022.; savjetovanjima s dionicima koji zastupaju interes mladih o temama osmišljavanja, provedbe i evaluacije bespovratnih sredstava i instrumenata u području mladih;
87. poziva Komisiju da ojača usklađenost programa sa strategijom EU-a za mlade, 11 ciljeva za mlade i ishodima dijaloga EU-a s mladima; poziva na bolje definiranje ciljeva i uloga za projekte u okviru ključne mjerje 2. u području mladih na način kojim se jača rad s mladima, profesionalni razvoj osoba koje rade s mladima i neformalno obrazovanje;
88. poziva EACEA-u i nacionalne agencije da izrade komunikacijsku strategiju koja će doprijeti do novih organizacija mladih, posebno onih koje vode mladi s manje mogućnosti ili koje s njima surađuju, te da im pruže dodatnu potporu u pismenim prijedlozima projekata i izgradnji kapaciteta koristeći se mogućnostima potpore, naprednog učenja i osposobljavanja za mlade (SALTO);
89. podsjeća na potrebu za dostatnim sredstvima za mala partnerstva u svim sektorima programa kako bi se malim organizacijama i neiskusnim osobama olakšao ulazak te kako bi im se ponudili stvarni izgledi za razvoj;
90. ustraje u tome da program ima ključnu ulogu u uspostavi europskog prostora obrazovanja i traži veću sinergiju s programom Europskih snaga solidarnosti; potiče Komisiju i države članice da pokrenu otvorenu metodu koordinacije u pogledu uzajamnog priznavanja kompetencija stečenih tijekom razdoblja europske mobilnosti ili građanskog angažmana;
91. predlaže da se programom pruži veća potpora mjerama kao što su individualni računi za učenje i mikrokvalifikacije kojima se poboljšava propusnost obrazovnih sustava;
92. naglašava da je važno poticati mobilnost među studentima u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, između ostalog kako bi se doprlo do mladih s manje mogućnosti; poziva države članice da razviju sinergije između programa Erasmus+ i drugih

programa financiranja kako bi se olakšala mobilnost u svrhu učenja među polaznicima strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i niskokvalificiranim radnicima te kako bi se poboljšala teritorijalna i regionalna suradnja;

93. potiče razvoj namjenskog internetskog alata prilagođenog potrebama nastavnika, instruktora i učenika u početnom i kontinuiranom strukovnom obrazovanju i osposobljavanju jer su se postojeći alati pokazali nedostatnima;
94. poziva Komisiju da sa suzakonodavcima što je prije moguće raspravi o svojoj viziji o održivom nastavku rada centara strukovne izvrsnosti kao vodeće inicijative;
95. poziva na holistički obrazovni pristup u okviru centara strukovne izvrsnosti i poziva države članice da te centre učine pokretačkom silom razvoja zajedničkih europskih kvalifikacija, kurikuluma i diploma u području strukovnog obrazovanja i osposobljavanja;
96. poziva Komisiju da prouči status studenata u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju u području mobilnosti; ustraje u tome da organizacije domaćini naukovanja moraju potpisati povelju o kvaliteti u skladu s Poveljom Erasmus za visoko obrazovanje te poziva na bolje praćenje radnih uvjeta i odgovarajuću naknadu za pojedince koji sudjeluju u programima naukovanja Erasmus+;
97. predlaže da se programom i dalje podupiru projekti kojima se promiče širok raspon vještina, uključujući obrtništvo, kako bi ih se očuvalo;
98. poziva Komisiju da preispita svoju strategiju za obrazovanje odraslih u suradnji s nacionalnim agencijama i relevantnim dionicima s obzirom na cilj da do 2030. godine 60 % odraslih osoba sudjeluje u programima obrazovanja i osposobljavanja odraslih;
99. poziva Komisiju da poveća vidljivost potpore dostupne za aktivnosti obrazovanja i obrazovanja odraslih; predlaže da se nepotrošena sredstva ne prebacuju odmah na druge mjere, već da se iskoriste za suradnju u obrazovanju odraslih i za olakšavanje uvođenja mobilnosti među odraslim učenicima s manje mogućnosti putem informativnih kampanja, jednostavnih prijava i većih sinergija s Europskim socijalnim fondom plus u svim državama članicama;
100. poziva Komisiju da poboljša komunikaciju u vezi s finansiranjem sporta i promicanje finansiranja sporta u okviru programa Erasmus+; poziva na bolju zastupljenost sportskih udruga u nagrađenim projektima jer su organizacije koje nisu sportske organizacije, kao što su nevladine organizacije i konzultantska društva, prezastupljene kao korisnici;
101. naglašava da je kapacitet programa za pružanje potpore u kriznim situacijama nužno vrlo ograničen i da bi Komisija trebala dodatno olakšati suradnju među državama članicama kako bi se na sveobuhvatan način riješili zajednički izazovi, pri čemu bi se trebalo zaštititi program od preopterećenja;
102. poziva Komisiju i nacionalne agencije da nastoje osigurati da potencijalni sudionici, koji su državljeni trećih zemalja i zakonito borave u EU-u, ne nailaze na poteškoće tijekom postupka prijave, čime bi program postao istinski uključiv;

103. ističe da suradnja s nepridruženim trećim zemljama može biti vrlo teška te poziva Komisiju da sustavno prati, poboljšava i jača međunarodnu dimenziju programa;
104. traži da se veća pozornost posveti pitanjima koja se odnose na međunarodnu dimenziju programa, kao što su pravila o zaštiti podataka za zemlje koje nisu članice EU-a, utjecaj geopolitičkih pitanja i pitanja povezana s vizama;
105. poziva Komisiju da osigura potrebnu fleksibilnost programa u osmišljavanju sljedeće generacije programa Erasmus+, osiguravajući pritom ujednačenost i odgovarajući nadzor programa, među ostalim od strane Parlamenta;
106. ustraje u tome da nacionalne agencije, korisnici i ostali dionici, uključujući mlade, te Parlament budu aktivno uključeni u kontinuirani proces koji se temelji na dijalogu kako bi se poboljšali i optimizirali tekući program i sljedeća generacija programa Erasmus+; predlaže da Komisija istraži kako se alati umjetne inteligencije mogu koristiti kao pomoć pri evaluaciji programa i pružiti jasniji uvid u potrebe i mogući razvoj događaja, a da se pritom ne zamijeni ljudsko donošenje odluka;
107. traži od Komisije da ponovno ocijeni potrebu za većom vidljivošću izravne povezanosti između EU-a i programa Erasmus+ kao njegova vodećeg programa kako bi se povećala razina informiranosti o toj povezanosti među sadašnjim i budućim korisnicima;
108. potiče Komisiju i države članice da osiguraju potpuno iskorištavanje sinergija između programa Erasmus+ i drugih programa kao što su Obzor Europa ili Europski socijalni fond plus te da program bude bolje povezan s drugim politikama EU-a, kao što je Akcijski plan za antirasizam za razdoblje 2020. 2025.; i Strategiju EU-a za prava osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. 2030.;
109. zahtijeva da nova međuprogramska skupina Glavne uprave Komisije za obrazovanje, mlade, sport i kulturu i njezine Glavne uprave za istraživanje i inovacije pravodobno ažurira svoje rezultate u pogledu sinergija između programa Obzor Europa i Erasmus+;
110. naglašava da je potrebno ubrzati sinergije između europskog prostora obrazovanja, Akcijskog plana za digitalno obrazovanje i Programa vještina za Europu, pri oblikovanju politike digitalnog obrazovanja;
111. traži od Komisije, EACEA-e i nacionalnih agencija da analiziraju i sustavno provode konkretne mјere kojima se razbijaju postojeći izolirani sustavi u strukturi programa kako bi se povećale sinergije između različitih obrazovnih područja i aktera kako bi se poboljšala propusnost i ponovno uspostavila ravnoteža u programu, zadržavajući pritom razlike koje su potrebne za učinkovit politički nadzor;
112. poziva na bolje povezivanje centraliziranih i decentraliziranih mјera i poboljšanje upotrebe fleksibilnih instrumenata financiranja kao što su mikrobespovratna sredstva; predlaže da se mikrobespovratna sredstva zadrže na usmjeren način s obzirom na pozitivna iskustva s njima tijekom pandemije;
113. poziva Komisiju da pri uvođenju novih administrativnih mјera kao što su dodatna sredstva i paušalni iznosi provede odgovarajuće pilot-projekte i ispitivanje kako bi se izbjeglo nametanje dodatnih administrativnih prepreka korisnicima;

114. poziva na dodjelu bespovratnih sredstava za poslovanje kako bi se podržao razvoj strateških sektora koji se često oslanjaju na volontere te na strukturiranu i redovitu suradnju između dionika i organizacija koje zastupaju korisnike;
  115. poziva na poboljšanje kvalitete evaluacija bespovratnih sredstava za poslovanje;
  116. potiče snažnije poticaje i bolje smjernice kako bi oznaka „pečat izvrsnosti“ počela imati konkretan pozitivan učinak na Erasmus+;
  117. poziva Komisiju da dosljedno prati sve naznake da akreditirani korisnik ne poštuje europske vrijednosti kako bi se osiguralo povjerenje u uspostavljeni mehanizam akreditacije i da stoga poduzme odgovarajuće mјere koje moraju dovesti do isključivanja ako su optužbe potkrijepljene i ako se ne mogu odmah i trajno ispraviti; ističe da je potrebno provoditi strože praćenje u sljedećem programskom razdoblju;
  118. poziva Komisiju da u većoj mjeri uzme u obzir prijevare, kao što su fiktivna poduzeća ili dodatna sredstva za uključivanje koji zapravo ne dopiru do skupina s manje mogućnosti, te da mјere poduzete za borbu protiv takvih zlouporaba učini transparentnijima;
  119. poziva na postupnija i predvidljivija povećanja proračuna u sljedećem višegodišnjem finansijskom okviru te inzistira na tome da od samog početka 2028. razine financiranja ne smiju biti niže od onih iz posljednje godine aktualnog programa (2027.) kako bi se osigurao neometan kontinuitet i stabilnost mјera i aktivnosti programa;
  120. izražava odlučnost da osigura znatno povećanje proračuna programa Erasmus+ u programskom razdoblju 2028. – 2034. te se obvezuje na utrostručenje aktualne omotnice, uzimajući u obzir zahtjeve programa;
- ◦ ◦
121. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji te nacionalnim agencijama Erasmus+.

**PRILOG: SUBJEKTI ILI OSOBE
OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku izvjestitelj izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, prije njegova usvajanja u odboru, primio informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Institut MOVIT za razvoj mobilnosti mladih, Slovenija
Centar Republike Slovenije za mobilnost i europske programe obrazovanja i osposobljavanja
Švedska nacionalna agencija za Erasmus+
OeAD, Austrijska agencija za obrazovanje i internacionalizaciju
JINT, Nationaal Agentschap voor Erasmus+ Jeugd in Vlaanderen
Udruga sveučilišta EU-a
Udruga za akademsku suradnju
Europska udruga za strukovno osposobljavanje
Europsko udruženje instituta za strukovno osposobljavanje
Platforma za cjeloživotno učenje
Europsko udruženje za obrazovanje odraslih
Studentska mreža Erasmus
Forum mladih
Europski studentski savez
EFIL – Europska federacija za međukulturno učenje
Europski olimpijski odbor, Ured EU-a
Koalicija civilnog društva Erasmus+
Nacionalno vijeće mladih Mađarske
Movetia – Švicarska nacionalna agencija za promicanje razmjena i mobilnosti u obrazovnom sustavu
DZS; Češka nacionalna agencija za međunarodno obrazovanje i istraživanje

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestitelja.

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	28.11.2023	
Rezultat konačnog glasovanja	+: -: 0:	22 3 2
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Catherine Griset, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerervert, Niyazi Kizilyürek, Niklas Nienabß, Marcos Ros Sempere, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver	
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Chiara Gemma, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Emmanuel Maurel, Wolfram Pirchner, Rob Rooken	

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

22	+
PPE	Asim Ademov, Tomasz Frankowski, Wolfram Pirchner, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Ibán García Del Blanco, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Łukasz Kohut, Marcos Ros Sempere
The Left	Niyazi Kizilyürek, Emmanuel Maurel
Verts/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienab

3	-
ECR	Rob Rooken, Andrey Slabakov
NI	Andrea Booskor

2	0
ECR	Chiara Gemma
ID	Catherine Griset

Korišteni znakovi:

- + : za
- : protiv
- 0 : suzdržani